

Süvöltő

Az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület lapja

XVI. évfolyam 2007/4.

KlíMAvédelmet! - Magyarországot földrajzi elhelyezkedésénél fogva kiemelten érzékenyen érintheti az éghajlatváltozás. Azonnal és hatékonyan kell cselekednünk, ha meg akarjuk előzni katasztrofális következményeit!
...15. oldal

Kökény

A kökényt mindenki jól ismeri. Legalábbis azt gondoljuk. Elsőre mindannyiunknak a hamvaskék, apró fanyar bogycsók, esetleg a hegyes tüskék jutnak róla eszébe...
9. oldal

Süvöltő

Környezetvédelmi folyóirat
Az E-misszió Egyesület lapja
XVI. évfolyam 2007/4. szám

Szerkesztők: Tömöri László,
Csige Anikó, Kolos Livia,
Karásziné Gulyás Edit,
Priksz Gábor, Szigetvári Csaba

Kiadja és terjeszti:
E-misszió Természet- és
Környezetvédelmi Egyesület
Postacím: 4400 Nyíregyháza,
Szabolcs u. 6.
e-mail: emisszio@e-misszio.hu
Telefon: 42/423-818

Megrendelhet :
az Egyesület címén,
egy szám ára: 200 Ft
el fizetési díj egy évre: 1000 Ft
Az Egyesület tagjainak ingyenes.

Utánközlés nem tilos,
hanem kívánatos! - Kérjük
azonban a forrás feltüntetését!
A lapban közölt írások nem
feltétlenül tükrözik a
szerkesztő ség véleményét.

Készült a START Rehabilitációs
Kht. Nyírségi Nyomda
üzemében, környezetbarát
papírra.
Nyíregyháza - 2007 -
Felelős vezető : Balogh Zoltán
vezérigazgató

*Köszönet mindenkinek, aki segített,
hogy ez a szám (is) létrejöjjön.
Várjuk a további cikkeket, írásokat,
fotókat, képeket, konstruktív
véleményeket!*

*A kiadványt támogatta a Környezetvédelmi
Minisztérium és a Nemzeti Civil Alapprogram,
valamint a Nemzeti Kulturális Alap.*

nka
Nemzeti Kulturális Alap

TARTALOM

Visszatekintő az erdei iskolákba és a táborokba	3
Madárvonulás	4
Fesztiválkörkép	5
3 éves a hulladék-kommandó	6
Pusztuló természeti értékeink	7
"Közvetlenül" - ajánló.	7
Kökény	8
Poszter	10
Ne üldözd a denevért	12
"Terítéken" - ajánló	13
A kínai folyami delfin	14
Madarászunk tollából	14
KlíMAvédelmet	15
Kerékpározunk	16
Pályázati felhívás	17
Adománykérés	18
Aktuális	19
DEROLIN - a háztartási étolajderítő	19
Amit a kanadai vadlibáktól tanulhatunk.	20

Kedves Olvasó!

Már megint meg lettünk etetve. S r n hallani ételmiszerbiztonsági problémákról. Romlott a hús, lejárt a szavatosság, terjed a madárinfluenza, esetleg száj- és körömfájás miatt ne együnk marhahúst. Mindezek mellett mi, környezetvéd k sokszor hallattuk a hangunkat azok miatt a bizonyos adalékanyagok miatt. Az adalékanyagok, bár sok könyv, cikk megjelent, eddig nem kerültek a figyelem középpontjába.

De most itt a dioxinnal szennyezett guar-gumi. Én is rögtön óvatosabban figyeltem a gyerekkorom óta kedvenc krémtúró összetev it. Mire világított rá az ügy? Nincsenek renden a jelölések, én, mint környezettudatos vásárló hiába nézem a címkéket, az esetek legnagyobb részében nem tudom megfejtetni, mit is tartalmaz a termék.

Az ügy rögtön felveti az állam felel sségét is.

A kormányzati képvisel k bár nagy vehemenciával ugrottak neki a vizsgálatoknak, máris nyugtatgattak minket.

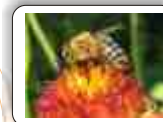
Nem kell félni, a határérték feletti dioxin is nagyon kevés: több száz kilót kell megenni egy-egy termékb l, hogy mérgez legyen. Persze, hogy más formában mennyi dioxin kerül a szervezetünkbe, azt vajon honnan tudja a kormány-szóviv ? Például barátaink kedvenc szórakozása, égensük el a pvc-b l készült palackot a tábor tznél...

De a hivatalok megtesznek mindent, ami szennyezett azt bevonják. Persze arról nem számoltak be, hogy milyen terméket vettél le a polcokról, csak egy honlap bonyolult excel táblázatából tudja kiszilabizálni a fogyasztó, hogy vásárolt-e esetleg korábban ilyen terméket.

Nincs egy rendes szégyenfal, nincsenek messzire ható szankciók, csak a bizonytalanság. Vajon mit ettünk már meg megint?

Megoldás? Aktív, környezettudatos vásárlás. Nézzük meg a fránya címkét, zaklassuk az eladókat és a gyártókat. És persze bízunk abban, hogy a kormányzat egyszer tényleg hatékonyan fellép a gazdasági szerepl kkel szemben.

Priksz Gábor

Címlapfotó: Tömöri László

Amennyiben szeretnél Egyesületünk aktuális programjairól, híreiről és környezetvédelmi érdekességekről e-mailt kapni, írj egy levelet Ilyés Tímea számára (ilyest@zpk.hu), hogy felvegyen Téged is az E-misszió Egyesület levelező listájára.

Visszatekintő az Erdei Iskolákba és a Táborokba

Május közepét 1 augusztus elejéig - kisebb megszakításokkal - a környezeti nevelés program munkájának nagy részét Márokpapin végezte.

Az erdei iskola b vítése elkészült, az új lakrész és vizesblokk a nyári táborok alatt is jó szolgálatot tett. A táborokban sokat kalandoztunk, túráztunk, játszottunk és bicikliztünk a gyerekekkel. A táborlakók étvágyáért sem kellett aggódnunk, mely a szabad levegőnek, a sok mozgásnak és a finoman főzött ételnek volt köszönhető. Az ízletes gyógyteáknak hála, az „ice” teák sem fogytak a boltok polcra. E meleg italok sikeréhez az ízükön túl az alapanyagok közös begyűjtése is hozzájárult.

A nagy meleg idején felvettük a mediterrán életritmust, így a hajnali és a késő délutántól éjszakába nyúló életmódra tértünk át. A délután megkezdett kirándulások utolsó lépéseit a csillagok is nyomon követték. A 40 fok ellenére nem volt okunk panaszra, ugyanis az árnyas fák alatt, és a természetes hűvösséggel rendelkező vályogházban messzemenetlenebb dolgunk volt, mint városi embertársainknak.

Idén is nagy élmény volt a gyerekek számára a csillagos ég alatt éjszakázni. A számtalan csillagkép és a hozzájuk kapcsolódó monda világ mellett a nyári hullócsillagokban is kigyönyörködtünk magunkat.

Kerékpáros táborunkban rekordot döntöttünk, mind létszámban, mind a túrák hosszában. Volt olyan nap, amikor Márokpapi - Cégénydányád - Gyügye - Nagyszekeres - Túristvándi - Márokpapi útvonalon bicikliztünk. A 92 km-ben voltak tervezett és defektszerelési pihenők egyaránt.

A résztvevők derekasan állták a távokat, jól edzett csapatunk nem panaszkodott izomlázra. Barabáson és a Tisza mentén átléptük az ukrán-magyar zöld határt, ezzel „nemzetközivé” vált a tábor. A jövőben nem csak egy lépést kívánunk tenni a szomszédos ország földjére, hanem közös akaratból át biciklizünk Ukrajnába, megcsodálni a tákosi templom Csetfalván ékeskedő kertestvérét.

Egy kérés a táborozóink felé: Szeretettel várjuk tábori élménybeszámolókat, melyet a honlapunkon és folyóiratunkban egyaránt megjelentetünk!

szi és téli erdei iskola
Szeretettel várunk minden iskolai csoportot szi és téli erdei iskolánkba. 2007 szeptemberétől az 5 napos erdei iskola egész hetes programmal, szállással, étkezéssel 14.800 Ft helyett 14.000 Ft/f.

Szakkör

Az idei tanévben is elindítja Egyesületünk természet- és környezetvédelmi szakkörét. Szakkörünkön a gyerekek megismerhetik hazánk élő világát, természeti kincseit, valamint a bolygónkat érintő globális és lokális környezetvédelmi problémákat. Ezek mellett betekintést nyerhetnek Egyesületünk tevékenységébe, és a gyakorlati természetvédelmi munkákba. A benti foglalkozásokat közös kirándulásokkal tesszük változatosabbá.

Első szakköri megbeszélésünk szeptember 12-én szerdán 16⁰⁰-tól lesz az Egyesület irodájában.

Tájékoztatót kérni és jelentkezni a 42/504-403, a 20/431-8086 és a 30/619-5320 telefonon lehet. Egyesületünk honlapján (www.e-misszio.hu) bvebb információ olvasható a programokról, kedvezményeinkről, technikai dolgokról, továbbá az elmúlt évi erdei iskoláinkból összeállított fotómontázs is megtekinthető.

Emlékkönyvi bejegyzés

“Nagyon, nagyon jó volt a tábor, imádtam mindenkit, a tanárokat, a csajsziakat, a srácokat. Azok a teák.... hát egyszer én nincs rá szó. Isteni volt! És a gyógynövények se voltak semmik! Köszönöm, hogy ennyi mindent megtanulhattam. Remélem, még találkozzunk. Jópárszor! Sosem felejttem el!

Köszönettel: Kun Viktória

Figyelje meg Ön is a madárvonulást!

Tavasszal és ősszel vonuló madarak milliói utazzák be a Földgolyót. Ez a határokat, kontinenseket átívelő természeti jelenség bioszféraünk egyik leglátványosabb eseménye. Legyen Ön is részese az élménynek, és figyelje meg a vonuló madarakat az Európai Madármegfigyelő Napok rendezvényein 2007. október 6-7-én!

Európai Madármegfigyelő Napok

Európában több mint egy évtizede, október első hétvégéjén madárbarátok, természetbarátok ezrei kémlelik az eget, járják a vízpartokat, pusztákat és erdőket, hogy megfigyelhessék az országon átvonuló madarakat.

A madárvédők világszervezete, a BirdLife International által szervezett akció célja, hogy minél több embernek mutassák meg ezt a csodálatos természeti jelenséget, és minél többen ismerjék fel a madárvédelmi és természetvédelmi szervezetek tevékenységének jelentőségét.

Az akció egyben játék és verseny is az országok között. Versenyeznek abban, hogy melyik országban, hány helyszínen, hányan voltak, és mennyi madarat láttak a résztvevők. Magyarország az utóbbi években mindig az első három helyezett között szerepelt.

A Barabási Kaszonyi-hegyen lévő gyűrűs állomás az idén is a rendezvény egyik helyszíne. Október 6-7-én egész nap várjuk az érdeklődőket, valamint óvodás és iskolás csoportokat. A program egész napos madárgyűjtés és valamint igény esetén madarásztúra.

Tudta Ön?!

- hogy vannak madarak, melyek képesek a vonulás során 18 000 km-t repülni?
- hogy egy mindössze 20 grammos poszáta képes megállás nélkül napokig repülni az Atlanti-óceán felett, miközben testsúlyának majdnem a felét elégeti?
- hogy a gólyák tévedhetetlen pontosságát már több ezer évvel ezelőtt is megfigyelték, és a Bibliában is feljegyezték?
- hogy napjainkban radarokat és műholdas jeladókat is bevetnek a madárvonulás vizsgálatához?
- hogy a kutatókat segít hazai Madárgyűjtési Központ adatbankja csaknem négy millió adatot tartalmaz?
- hogy a madárvonulás egyes részleteit még ma sem ismeri a tudomány?

IX. Barabási madárvonulás-kutató és gyűjtő tábor

2007. AUGUSZTUS 1 - OKTÓBER 31. - BARABÁS KÖZSÉG HATÁRA - KASZONYI-HEGY - SZATMÁR-BEREGI TÁJVÉDELMI KÖRZET

Az évek során 103 faj több mint 45 000 egyedét fogtuk meg. Fogtunk vissza külföldi gyűrűs madarakat Svédországból, Észtországból, Lengyelországból, Izraelből és több mint 20 külföldi megkerülésünk is volt, a legtávolabbiak Portugáliából és Dániából. Több érdekes és egy faunára új faj került el taborunk alatt.

2000-ben többek közt fogtunk egy vastagcsőrű füzikét (*Phylloscopus schwarzi*), mely új magyarországi fajnak számított, és egy királyfüzikét (*Phylloscopus proregulus*), mely második megfigyelés és első kézben tartás volt akkor Magyarországon. 2003-ban pedig egy vándorfüzikét (*Phylloscopus inornatus*), mely hatodik magyar adat volt. 2006-ban ismét fogtunk egy királyfüzikét.

A munkáért cserébe teljes ellátást biztosítunk (étkezés, szállás). A táborban 1 hetes turnusok vannak, de természetesen lehet hosszabb vagy rövidebb időre is jönni. Ha érdekelnek a madarak, a madárgyűjtés vagy a természetvédelem, gyere el Te is!

VÁRUNK SZERETETTEL!

A programokról további információ:
Török Hunor Attila
E-misszió Egyesület
Tel: (42) 423-818
Mobil: 20/99-15-358.
hunor27@freemail.hu

Fesztiválkörkép

Évről évre egyre nehezebb kiválasztani, hogy a rengeteg lehetőségek közül mit válasszon az ember, ha nyáron egy kis szórakozásra, bulizásra vágyik. Igazi kulturális csemegét, hamisítatlan nyári hangulatot és gondtalan kikapcsolódást kínálnak május elejétől késő szigig az egymást érő fesztiválok.

Könnyű zene, kézműves kiállítás és vásár, népzenei koncertek, karneválok szerepelnek a minden igényt kielégítő programok között. A sok lehetőség közül hármat emelek ki: Hegyalja Fesztivál, BalaTONE Fesztivál, Panyolai Világzenei Fesztivál.

Hegyalja Fesztivál

Nyolcadjára volt szabad a part a Hegyalja Fesztiválon (július 11-15). Országos visszhangot kiváltó környezetvédelmi akcióval kezdődött, fergeteges bulival folytatódott és teljes megelégedettséggel ért véget a nyolcadik Hegyalja Fesztivál. A vasárnap hajnalig tartó tokaji-rakamazi rendezvény mind nézőszámban, mind sör-, üdítő- és ásványvízfogyasztásban rekordot döntött. Az idén mintegy hatvanezren zárandokoltak el a legnagyobb kelet-magyarországi fesztivál színhelyére, a Tokaj térszomszédságában található rakamazi Tisza kempingbe. A külföldi sztárok is csak az elismerés hangján szóltak a közönség felé, és természetesen az öltözköztetésben elfogyasztott magyar gasztronómiai csodákról. A szervezők ugyanis tokaji borral, szabolcsi pálinkával és szarvasi bográcsos pörkölttel kínálták őket. A legnagyobb sikert hozó gesztust a Bloodhound Gang legénysége tette a közönségnek: a banda még a magyar himnuszot is eljátszotta, illetve énekeltette a több ezres nézőseregnek, mindamellett annak is jelét adták, hogy alaposan felkészültek hazánkban.

A zöld értékeket kiemelten kezeli a Hegyalja Fesztivál támogatta azt a helyi kezdeményezést, mely az immár elviselhetetlenné vált kamionforgalom ellen szerveződött. Ennek jegyében szerdán délután a tokaji környezetvédők, helyi és országos közéleti személyiségek mellett a fesztivál sztárjai közül többen is részesei voltak annak a forgalomlassító menetnek, mely Tokajt, Tarcalt és Bodrogkeresztúrt érintette.

A zenei programok mellett továbbra is hangsúlyos maradt a civil társadalom

jelenléte. Idén minden este tíztől reggelig tartó fergeteges bulikat az E-misszió Egyesület „gondozásában lévő” ZÖLD SÁTOR-ban élhettük át.

BalaTONE Fesztivál

A BalaTONE fesztivál (július 18-22.) első számú üzenete természetesen maga a Balaton, azon belül is a turizmus, a nyaralás és a muzsika, amire a rendezvény szlogenje is utalt: „BalaTONE Fesztivál - Nyaralás megzenésítve”.

Két koncert, amit nem fogok elfelejteni: Kispál és a Borz, KFT.

Aki fesztiválozik, tudja milyen fontos kérdés a WC! Az, hogy még utolsó nap is egy tiszta porcelánba tudtam üríteni, ahol sosem fogyott ki a papír! Na, az is nagy élmény volt! Felejthetetlen, hogy mindenki strandolt, egyben mindenki fesztiválozott. Az E-misszió Egyesület sátrában beszélgettünk a környezetvédelemről a klímaváltozás témakörében, párkapcsolati konfliktus kezelést a Menta sátorban kaphattunk vagy a Puart N csábászkezőben kifaggathattuk a Randigurut, hogy miként is vonuljunk be a BalaTONE-i köztudatba.

Panyolai Világzenei Fesztivál

Augusztus 18-19-én másodszer került megrendezésre a Határmenti Világzenei Fesztivál Szatmár szívében, Panyolán, mely hiánypótló rendezvény volt, hiszen míg könnyű zene, mulató buli minden sarkon megtalálható, most a szervezők a népzene/világzene, a tánc, a természeti környezet és a valódi gyümölcsökből készült termékek (pálinka, lekvár) harmóniáját kívánták bemutatni SIKERREL.

A település központjában kialakított fesztiváltéren néptáncosok, énekkarok, zenészek, színjátékosok váltották egymást, és ez alatt a közösségi házból vetített filmek megtekintésére is néprajzi ismereteiket bevethették. Helytörténeti-, fotó- és Afrikakiállítás anyaga kínált látnivalót, népi kismesterségekkel ismerkedhettek az érdeklődők. A rendezvény a település határán túl pálinkafeldolgozó látogatással, kenu- és gyalogtúrával, valamint lovas-kocsis kirándulással is szórakoztatta a jelenlévőket.

Akit egyszer megérint Panyola szelleme, az többé nem megy el.

Kovacs és a "fesztiválok"
www.hegyaljafesztival.hu
www.balatonefesztival.hu
www.panyola.hu

3 ÉVES A NYÍREGYHÁZI HULLADÉK-KOMMANDÓ

Nehéz eldönteni, hogy ez jó hír-e.

Bizonyos értelemben igen, hiszen azt jelzi, hogy ez az együttműködés a benne résztvevő szervezetek (Városüzemeltetési Kht. Mezőri Szolgálat, Nyíregyháza MJV Közterület Felügyelete, Városi Rendrakapitányság, Felsősimai, Kertvárosi, Tanyabokri és Borbányai Polgári Egyesületek, E-misszió Egyesület) között tartós, még tart a lelkesedés, hogy együtt tegyünk valamit Nyíregyháza tisztaságáért és csökkentsük az illegális szeméthelyezést. Másrészt mégis szomorú dátum ez, mert azt mutatja, hogy szükség van a munkánkra, hogy még mindig van szemét a város kül- és belterületein, amit feleltelen állampolgárok illegális módon helyeznek el. Bizony, jó lenne már elérni azt, hogy mindenkinek természetes legyen a NEM SZEMETELÉS.

Ettől azonban sajnos még igen messze vagyunk. Most ott tartunk, hogy lelkiismeret-furdalás nélkül kidobjuk a csikket, a kólás palackot a kocs ablakán. Hogy spóroljunk, kevesebb, kisebb kukát igénylünk. Hogy nem fér bele a szemétünk?

Sebaj, belegyömöszöljük a szomszédéba, kidobjuk arra jártunkban az erdő szélre, vagy egyszer en mellé tesszük a kukának ami nem fért bele, aztán mossuk kezeinket (és szidjuk a szolgáltatót, mert nem szállította el). Van olyan társasházi közös képviselő, aki visszamond több konténeret spórolás címén, aztán arra biztatja a lakókat, hogy tegyék a szemétiüket a zöldszigetek konténerrei mellé.

Szerencsére vannak azért olyan nyíregyházi állampolgárok is, bár sajnos kevesen, akik tudják, hogy:

- a legfontosabb a megelőzés! Már vásárláskor is odafigyelhetünk arra, mennyi csomagolóanyagot veszünk meg a termékekkel együtt és egy kis tudatossággal ez a mennyiség csökkenthető (vászon táskák, kosarak a nylonzacskók helyett; habtálcás-fóliás gyümölcs helyett friss, nem agyoncsomagolt termék; egyszer használható termékek helyett tartósak; eldobós helyett visszaválthatós);
- a szerves anyagokat lehet komposztálni (gondolok itt a kertes házak lakóira), így a kuka tartalmát akár 30%-kal is lehet csökkenteni;
- szelektíven lehet gyűjteni a papírt, a műanyagot, az üveget és ezek elhelyezhetők a gyűjtőszigetek színes konténerjeiben vagy leadhatók a hulladékudvarban;
- a veszélyes hulladékokat külön kell gyűjteni és ezek szintén leadhatók a hulladékudvarban, míg pl. a lejárt szavatosságú gyógyszereket a gyógyszer-tárakban kihelyezett gyűjtőedényekbe is bedobhatjuk;
- 1 köbméterig bárki ingyenesen adhatja le hulladékát az orsi szilárdhulladék kezelő telepen vagy a hulladékudvarban (ez lehet akár nagydarabos lom vagy építési, bontási hulladék is);

Azoknak, akik mindezekre odafigyelnek, valóban lassabban telik meg a konténerük, de tényleg jogosan szeretnének kevesebb szemétszállítási díjat fizetni és de biztosan nem fognak illegálisan személni.

A születésnap alkalmából köszönjük valamennyi résztvevő szervezet és személy munkáját, akik segítettek ebben a szeméthalomharcban. És mivel ez mégiscsak egy születésnap, hadd legyen egy kívánságunk is!

Az illegális szemétkerakás megfékezése legyen a város és a városlakók közös ügye, hogy aztán közösen élvezhessük a tiszta, egészséges környezetet.

Csige Anikó (Maya)

Pusztuló természeti értékeink

A tömegtájékoztató eszközök jóvoltából már a vízcsapból is csak a globális éghajlatváltozás folyik. De nem vesszük komolyan, míg a saját bürünkön nem tapasztaljuk meg a valós tényeket. Hát az idén megtapasztalhattuk az elemek erejét. Jött a korai tavasz és a kemény fagy. Itt a soha nem látott kánikula. Az egybefolyt évszakok között a természeti erők megmutatják emberek feletti erejüket. Soha nem látott és tapasztalt vihar és az általa gerjesztett „tornádó” csapott le váratlanul július elején Túr istvádira és környékére. Eddig csak aratás id. szakában láthattak és tapasztalhattak az itt élők a nagy melegben a tarlok felett keletkezett forgószél, melyek a „semmiből jöttek” felkaptak a magasba emeltek néhány száraz szalmaszálát, pelyvát és úgy ahogy jöttek, el is t. ntek. De ez a mostani túristvádi és környéki nem ilyen volt.

Ez félelmetes nagy viharral érkezett. Nagy kárt okozott a faluban és a világhíres vízimalom környékén. De nem állt meg, mint kistestvére, a forgószél. Amerre elhaladt meghajlottak el tte a még rugalmas fiatalabb fák. De az öreg 100 éves fák a falu melletti természetvédelmi területen már nem tudtak hajlani. Ezeket a hatalmas természeti erők kitörte vagy tövestől kifordította.

Kimondhatjuk, megállapíthatjuk, hogy ez a csodálatos terület, melyet csak Rókásként emlegetünk, elvesztette varázsát. Nem fognak megállni a turisták, hogy megcsodálják a sok-sok évet megélt fákat a maguk természetes szépségében, mert ezek a fák meghaltak a vihar által, vagy meghaltak állva, méltóságosan, de megtépázva.

Sipos László

Kis Túr Természetvédelmi Egyesület

„Az Egyesület szerepet vállalt a kár enyhítésében és felszámolásában.

Tevékenységeik segítésére adományokat várnak.”

www.kistur.hu

* * * * *

„Közvetlenül” - Tudatos Vásárlók Egyesületének kiadványa

„Aggaszt, hogy nem tudod honnan származik az étel, amit megesszünk? Hogy kik és milyen körülmények között termelték meg, milyen és mennyi vegyszerrel kezelték? Hogy mennyit utazott? Hogy mennyire tiszta, biztonságos? Zavar, hogy egyre kisebb a választék, s hogy egyre kevesebb helyi és magyar termék kapható a boltokban és a piacokon? Hogy közben a környéken talán már nincs is termelés, s ahol korábban gyönyörűleg voltak, ott most gáz- és bozótos uralja, vagy épp lakóparkok, csiricsaré nyaralók foglalják el a tájat?

Vásárlóként óriási szerepünk van abban, hogy ezekre a kérdésekre megnyugtató válaszokat, megoldásokat találjunk. Mi döntünk, hogy mi kerül asztalunkra, de pénzünkkel, vásárlási szokásainkkal azt is befolyásoljuk, hogy egyáltalán mi kerülhet. Hogy lesz-e holnapután megfelelő választék, valós választási lehetőség. Hogy lesznek-e a hagyományos tájformákat és változatosságot, sajátos ízeket, kiváló minőséget fenntartó és továbbörökítő családi gazdaságok. Hogy megérje földet művelni, állatokat tartani kisebb méretekben, fenntartható léptékben is. Hogy ne legyenek sem a termelők, sem a vásárlók szélsőségesen kiszolgáltatva az ipari méretű, alacsony felvásárlási árakkal és hatalmas haszonkulcsokkal dolgozó, központosított, a helyi közösségekkel mit sem törődő élelmiszerhálózatoknak. Hogy legyen hazai méltányos kereskedelem is.

Kiadványunkat azoknak ajánljuk, akik valami mást keresnek. Arra bátorítunk mindenkit, értékelje újra vásárlási szokásait, keressen közvetlen kapcsolatot a helyi, szűkebb és tágabb környezetében élő termelőkkel. Lépjen érdekszövetségre velük, hiszen míg az egyik félnek biztos piacra, a másiknak „tiszt forrásra” van szüksége. A helyi termékekkel mindenki jól jár: a vásárló, a termelő, a közösség és a környezet is.”

Az ingyenes kiadvány innen is letölthető:

www.tudatosvasarlo.hu

Nyomtatott formában beszerezhető a Tudatos

Vásárlók Egyesületétől (1027 Budapest, Bem rakpart 30. II/19., tel./fax: (06-1-) 225-8136, e-mail: szerk@tve.hu).

Kökény

A kökényt mindenki jól ismeri. Legalábbis azt gondoljuk. Elsőre mindannyiunknak a hamvaskék, apró fanyar bogyók, esetleg a hegyes tüskék jutnak róla eszébe. Azt már viszont sokkal kevesebben tudják, hogy ugyanez a növény tölti meg élettel a kissé még komor március végi/áprilisi tájat, mikor hófehér virágok borítják el csupaszt, tövisek bokrait. De még számtalan ismeretlen arca van ennek az amúgy szerény cserjefajnak; érdemes kissé jobban megismerkednünk vele.

A kökény (*Prunus spinosa*) a rózsafélék családjának tagja, legközelebbi természetközeli rokona a szilva. Szabálytalan növekedésük miatt néhány évtizednél nem hosszabb ideje alatt 1-3 méter magasra nő meg. A sötét ágú, tövisek cserjék - bár nem gyors növekedésűek - gyökérsarjaikkal kitartóan és szívósan képesek terjedni, „gyalogolni”. Ez a tulajdonság nagyban elősegíti a faj alkalmazkodóképességét: a kökény ugyanis nagyon rosszul tűri az árnyékot. Míg idős, áthatolhatatlan bozótjában az erdőseben árnyaló erdőalkotó fajok a legfeljebb állatoktól védve felnövekednek, a kökény sarjaival odébb mászik a jobban megvilágított területekre. Így segíti tehát elő ez a növény a természetes szukcesz-sziót, a bozót sődést.

Mióta az ember megvetette lábát földrészünkön, folyamatosan szakít ki területeket a kontinens eredetileg szinte teljesen beborító erdőkből. Nem csoda tehát, hogy a kökény olyannyira hozzátartozik az európai tájképhez: az általunk okozott kisebb-nagyobb sebhelyeket igyekszik begyógyítani. Jellemzően ott találjuk a természetközeli erdőszegélyek bokorszoknyájában, a felhagyott hegyoldalszomszégekben, parlagokon, de a dombvidék és az Alföld erdőiben már évszázadok óta nem látott elhanyagolt legelők és kaszálókat is birtokba veszi. Emellett mezsgyéken, árokpartokon, útszéleken találkozhatunk vele leggyakrabban.

Szívós növekedésével, bozótjával a földbe lépő embernek kezdettől fogva meggyűlölt a baja. Nem is csoda, hogy népi elnevezései között ilyenekkel is találkozunk: ekegűz, ekeakadály, tövisfa. De a népi leleményesség annak is megtalálta a módját, hogy hasznát vegye ennek a mindenütt megtalálható növénynek: igen erős tüskés ágait boronaként használták (egyik neve innen: boronafa), igen kemény, tartós fájából pedig sétatálcát, szerszámnyelet (golfütőt is!), árt készítek, de még vészi asztalosmunkához, intarzia készítéséhez is igénybe vették. Festőnövényként is használatos volt: a virágok narancssárgára, bogyója vörösre vagy sötétszürkére, kérge vörösesbarnára, sárgára levele zöldre fest.

Legtöbb felhasználási módja mégis a táplálkozásához és a népi gyógyászatához kötődik. A nyíló virágaiból készített tea étvágycsökkentő (fogyást elősegít), vizelethajtó, vérnyomáscsökkentő és vértisztító hatású. Az érett termés magas C-vitamin tartalmú, erősítő hatású, fűzetét, lekvárját bélhurut ellen alkalmazzák. Gyökerének héjrétegéből torok- és mandulagyulladást csökkentő szájvíz állítható elő. A levelekből kellemes, lágy ízű élvezeti tea készíthető. Házipatikánkban fenntartások nélkül alkalmazhatjuk a megbízható helyről gyűjtött kökényt, mellékhatásai, túladagolásból eredő ártalmait nem ismertek.

A bogyók mindemellett különleges ínyencségek előállítására is alkalmasak. A világhálón korábban számos érdekes receptet találhatunk lekvár, szós, pálinka stb. előállítására, ezért most csak néhány gyakorlati trükköt és személyesen kipróbált receptet ismertetnénk:

Weöres Sándor
Valse triste

Hűvös és öreg az este.
Remeg a venyige teste,
Elhull a szüreti ének.
Kuckóba bújnak a vének.
Ködben a templom dombja,
villog a torony gombja,
gyors záporok sötétén
szaladnak át a réten.
Elhull a nyári ének,
elbújnak már a vének,
hűvös az árny, az este,
csörög a cserje teste.
Az ember szíve kivásik.
Egyik nyár, akár a másik.
Mindegy, hogy rég volt, vagy nem-rég.
Lyuka és fagyos az emlék.
A fákon piros láz van.
Lányok sírnak a házban.
Hol a szádról a festék?
kékre csipik az esték.
Mindegy, hogy rég, vagy nem-rég,
nem marad semmi emlék,
az ember szíve vásik,
egyik nyár, mint a másik.
Megcsörren a cserje kontya.
Kolompol az ősz kolompja.
A dér a kökényt megeste.
Hűvös és öreg az este.

Mikor kell a kökény termését leszedni? A legtöbb helyen azt halljuk-olvassuk, hogy ezt legjobb az els fagyok után megtenni, ugyanis ekkor a bogyók fanyarsága enyhül, édesebbek lesznek, és ízük egyéb tekintetben is gazdagodik. Ez ugyan igaz, de sajnos az els fagyok idejére a bogyók nagy része már lehullik, megpondrosodik. Saját tapasztalataim azt mutatják, hogy érett kökény már jóval a fagyok el tt, szeptemberben is szedhet . Az egymás mellett lev bokrok nem azonos id ben érnek be, ezért érdemes kóstolási próbát végezni, és pár alkalom után már föl tudjuk ismerni az érettebb bogyókat. A gazdagabb ízhatás miatt (ez mindenféle vadon term növény gy jtésére igaz) a termésüket lehet leg minél több különböz kökénybokorból gy jtsük be, hiszen egy-egy növényegyed között nagyon komoly ízbeli különbség lehet. A trükk ezután következik: a leszedett bogyókat tegyük néhány napra fagyasztóba! Így lezajlik egy hasonló folyamat, mint a természetes fagyok során: a bogyók megédesednek, megízesednek. Ráadásul a felengedett termés kés bbi feldolgozása is sokkal könnyebb lesz.

Az így nyert alapanyagból máris elkészíthetjük a legegyszer bb, mégis talán legízletesebb étket: a natúr kökényszószot. Ehhez semmi fortély nem szükséges, csupán a fagyasztásból felengedett bogyókat kell egy krumplítör vel összenyomkodni, majd az elkészült masszát kimagozni (az utóbbi lépés sajnos elég fáradtságos, de annál inkább megbecsüljük az eredményt!). Végül a magvatlanított pépet tegyük ismét a fagyasztóba. Ezután már csak annyi dolgunk van, hogy ha valami finom sült húst készítünk, felengedjük és szósz gyanánt tálaljuk. Semmit sem kell hozzáadni: a húsfalatkákkal a natúr kökény csodálatosan harmonizál.

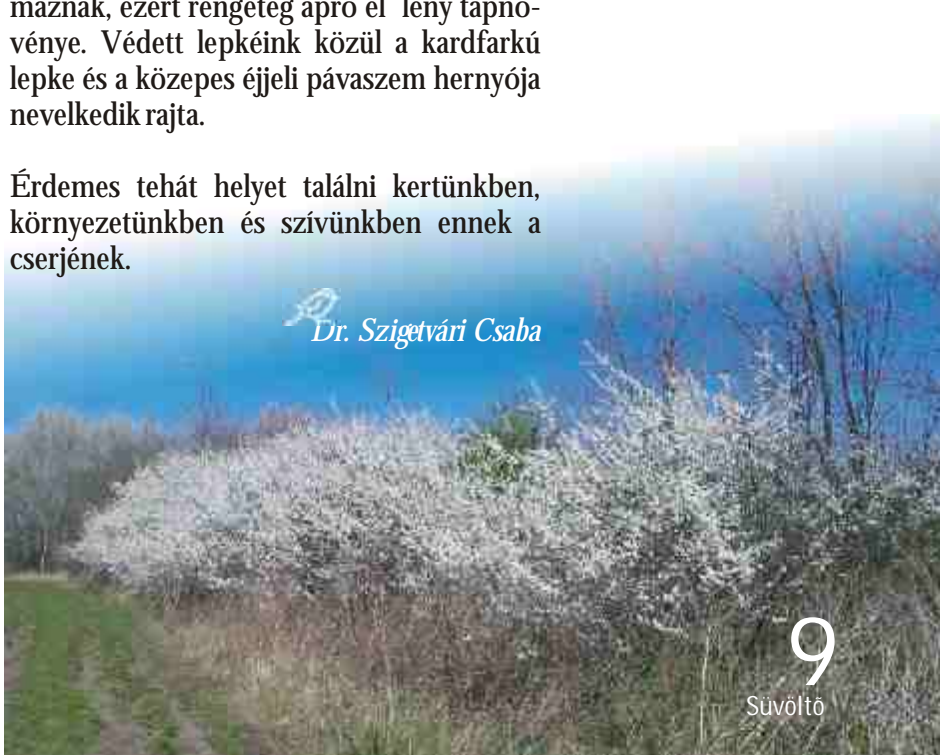
Másik kedvenc - és a szerz által is kipróbált - recept a kökénylik r. 1,5 kilogramm lefagyasztott, felengedett, majd összezúzott kökénybogyóhoz 1,5 liter tiszta szeszt adunk (a magvakat nem kell kiszedni). K -, cserép-, vagy üvegedényben tároljuk, legalább egy hónapon keresztül naponta rázogatjuk. Ha eljött az id , s r anyagon (lehet leg semmi zacc ne kerüljön át)

lesz rjük, és kb. 40 dkg cukorból és 1 liter vízbe 1 f zött szirupot keverünk a sz rlethez. Egy hét állás után újra átsz rjük, és palackozzuk. A bíborvörös ned annál finomabb lesz, minél tovább áll a palackban. (Figyelembe véve a kökénylik r minden reményt felülmúló élvezeti értékét, nem szokott sokáig állni). Az sssel szedett kökényb l készített lik r ideális „saját készítés ” karácsonyi ajándék.

Mindennek az elolvasása után minden tiszteletem azoké, akik tovább folytatják a kökény egyéb érdekes viselt dolgaival való megismerkedést. Tehát csak röviden: sserjénkr l azt is érdemes tudni, hogy boszorkányos tulajdonságai vannak. Kökényágakkal, virágokkal a boszorkányok mindenféle rontásokat tudtak véghezvinni, és természetesen számos tündér és manó is lakozik a bokrokban. Bár a XXI. századra ez utóbbiakat már valószínűleg végleg el ztük, a kökénycserjésekben rengeteg él lény húzódik meg. Kultúrtájokban gyakran a kökényes mezsgyék jelentik az utolsó menedéket, fészkel - és táplálkozóhelyet az apró énekesmadarak (pl. a fülemüle) számára. Amellett, hogy a kökény ideális „madárbarát cserje”, kertünkbe egyéb tulajdonságai miatt is érdemes telepíteni. Egyrészt áthatolhatatlan sövény nevelhet bel le (bár hajlamos a felkopaszodásra), másrészt számos rovar, f leg lepkéket is vonzhatunk általa a környezetünkbe. Hajtásai, levelei kevés véd anyagot tartalmaznak, ezért rengeteg apró él lény tápnövénye. Védett lepkéink közül a kardfarkú lepke és a közepes éjjeli pávaszem hernyója nevelkedik rajta.

Érdemes tehát helyet találni kertünkben, környezetünkben és szívünkben ennek a cserjének.

Dr. Szigetvári Csaba

KlíMAvédelemet!

Jherlyn López

CONSUMEHASTAMORIR.COM

www.klimavedelemet.hu

Ne üldözd a denevért!

Denevérekkel gyakran találkozhatunk lakóhelyünk környékén. Panellakóként leggyakrabban a korai denevér válik szomszédunkká, mely az európai fajok között nagy termet, egész testén vörösbarna szín, selymes bundájú denevérfaj. Testfelépítése robusztus, ennek ellenére mozgása gyors. Nemcsak faodvakban, hanem barlangok bejárati szakaszán található kisebb üregekben, repedésekben gazdag sziklafalak réseiben is megbújik. Esetenként más denevérfajokkal együtt fordul el, hidegebb teleken nagy számban elpusztul.

Nyáron a hímek és nőstények külön kolóniákat alkotnak, de a hímek néha magányosan élnek. Vonuló faj, gy r zési eredmények alapján tudjuk, hogy egyes populációi nyár végén Észak- és Kelet-Európából tömegesen délnyugati irányba vonulnak.

Ritkán nappali vonulása is megfigyelhet. Már naplemente el tt éjszakai vadászatra indulhat, különösen szeptemberben, fagymentes téli napokon pedig esetenként már fényes nappal, a délutáni órákban is megfigyelhet k vadászó példányai. Az éjszaka közepén táplálkozásában szünetet tart, majd napkelte el tt ismét vadászik. Táplálékként els sorban éjszakai lepkéket, repül bogarakat, pl. cserebogarat fogyaszt.

A faj jogi helyzete, a hazai állományokra vonatkozó szabályok

Hazánkban védett faj, egy példányának pénzben kifejezett értéke 10.000 Ft.

A faj védelmét biztosító jogszabályok:

- 1994/18. Nemzetközi szerződés a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztert l; megállapodás az európai denevérfajok populációinak meg rzésér l,
- 1996. évi LIII. törvény a természet védelmér l,
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok körér l, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelent s növény- és állatfajok közöttételér l.

Miért repülnek be a denevérek a nyitott ablakon?

A denevérek szempontjából aktív periódus - április elejét l október végéig - második felében a fiatal denevéregyedek repképesé válnak, de még gyakorlatlanok szálláshelyük pontos meghatározásában. A fiatal példányok tehát tájékozódási hiba miatt választják a nyitva hagyott nyílászárók réseit lehetséges szálláshelynek.

A megvilágított ablakok el tt repked táplálékkalátok tömege a denevéreket is vonzza. Az épületekben való megjelenés további oka lehet a denevérek nyárvégi- szi vonulása is, aminek során a több százas (esetleg ezres) csapatokban vonuló denevérek közül néhány „kiszorul” az épületen kívüli szálásról, vagy éjjel a szobát választja átmeneti szállásául.

Nem kizárt az sem, hogy a faj szi párválasztási id szaka során optimális párzóhelyet keres.

Mit tegyünk, ha denevér repül be az ablakon?

Semmi esetre se kezdjük üldözni az állatot! Egy viszonylag nagy szoba sem nyújt a nagytestű denevérek többségének akkora szabad légteret, hogy abban akadálytalanul tudjanak repülni. Nyugodt man verezési lehetőségek és alkalmas kapaszkodóhelyek hiányában a falon megpihenni vágyó, megremült állat rövid időn belül megcsúszik és a szoba berendezési tárgyaira vagy közvetlenül a földre esik.

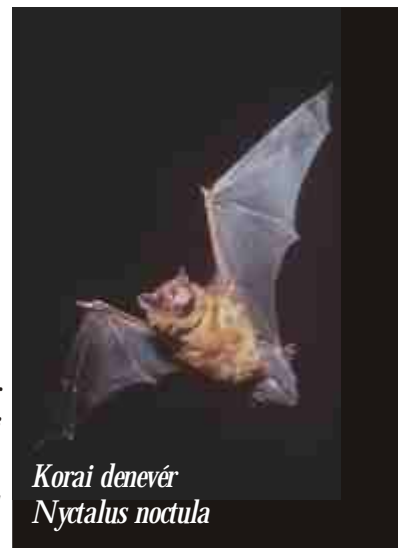
Ahova a denevér berepült, onnan általában ki is tud jutni! Tárjuk ki az ajtót, ablakot, tegyük szabaddá a kirepülés útját (húzzuk el az ablak előtti függönyt), így a szobába betévedt denevér valószínűleg távozni fog. A lámpafény a denevér tájékozódó képességét alapvetően nem befolyásolja, de jobb, ha ilyenkor lekapcsoljuk a villanyt, ez az állapot jobban hasonlít a természetes körülményekre. Ha mégsem találja ki, vagy a denevért már a földön találjuk, egy vastagabb birkeszty, esetleg törülköző, felmosóruha vagy (végsősükség esetén) kislapát segítségével felemelhetjük.

Az állat az ablakpárkányra helyezve szabadon engedhet. A denevér ablakon való kihajtása azonban tilos, mert a megriadt, esetleg sérült állat a váratlan földet érés következtében elpusztulhat!

Szabad kézzel sose érintsük az állatot, mert mint bármely vadállat, védekezni fog a kézbevitel ellen, haraphat is! A szabadon engedést minden esetben sötétedés után végezzük. Ha napközben találunk az állatra, várjuk meg az estét. A legjobb tárolóeszköz a kartondoboz, mely ha kicsi, üssünk rá egy ceruzával, tollal 20-30 lyukat. Időközben az állat „bealudhat”, de az ablakpárkányon (mindig magas helyre tegyük!) felébreszti magát. Ha a denevér láthatóan valamilyen sérülést szenvedett (képtelen repülni, vérzik, láthatóan csonttörést szenvedett), hívjunk állatvédelmi szakembert, megérkezéséig pedig egy kisebb, zárt vagy lefedett kartondobozban tarthatjuk a békésen.

Fontos tudni! Bármely, védett fajt (így a denevéreket is), vagy annak élő helyét érintő tevékenység esetén be kell szerezni az illetékes természetvédelmi hatóság (nemzeti park) engedélyét. Különösen érvényes ez a panelépületek szigetelésére, az ezt természetvédelmi szempontból szakszerűtlenül végző munkások védett denevérek tömegeit pusztíthatják el illegálisan!

Íródott a **KÖTHÁLÓ** és a **Magyar Denevérvédelmi Alapítvány - Környezeti Tanácsok 1. kiadványa** alapján.
www.kothalo.hu

Korai denevér
Nyctalus noctula

* * * * *

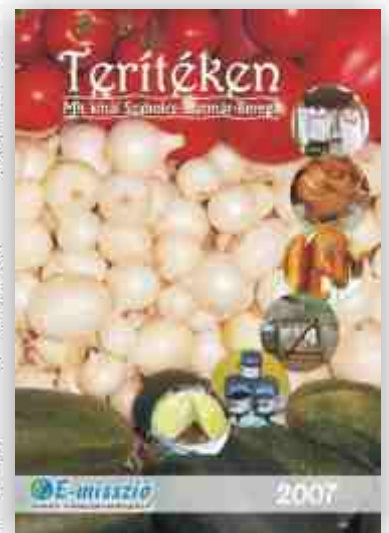
Terítéken - Az E-misszió Egyesület legújabb kiadványa

Vásárláskor biztosan sokszor el fordult már, hogy valamely termék esetén választhatott külföldi és magyar között. Olyan is biztosan volt, hogy szeretett volna hazai terméket választani, de csak távoli országokból származót talált a keresett áruból. Meglehet pedig, hogy ugyanazt a cikket még mindig készítik nálunk is (akár két faluval odébb), de nem tudunk róla.

Ez a füzet segít mindazoknak, akik környezettudatos vásárlásra törekcszenek, és választásukkal a helyi családok megélhetéséért akarnak tenni, a hazai gazdaságot szeretnék támogatni. A messziről szállított áruk elkerülésével pedig hozzájárulnak az üvegházhatású gázok és egyéb környezetszennyező anyagok kibocsátásának csökkentéséhez.

Megfordult már az Ön fejében, mit jelent az, ha magyar, ezen belül is - ha lehet - helyi terméket vásárol? Ebben a kiadványban - amellyel, hogy több mint száz megyei termelőt talál meg - erre is választ kap. Bár a lista közel sem teljes, kiindulópontja lehet egy tudatosabb vásárlási szokás kialakításának.

A kiadvány ingyenes, beszerezhető irodánkban (Nyíregyháza, Malom u. 18/a.), illetve letölthető honlapunkról, a www.e-misszio.hu-ról.

A kínai folyami delfin (*Lipotes vexillifer*)

A Jangce-delfin
figyelemreméltó emlős,
mely az összes többi fajtól
elvált mintegy 20 millió évvel
ezelőtt.

A baiji néven is emlegetett kínai folyami delfin a világ legkevésbé ismert delfin-faja. A Jangce folyóban és a hozzá kapcsolódó tavakban, vizekben él. Hosszúra nyúlt orrával az iszapban élelem után kutat, apró szeme a folyóvizek zavarossága miatt nem fejlődött ki teljesen - a Jangce vízében a látótávolság 1-2 centiméter -, így a többihez hasonlóan ez a delfinfaj is elsősorban tapintással és echolokációval navigál. Rendkívül rejtőzködő lény, 2-6 fős kis csoportokban él.

Vagy élt, mivel 2006 végén a Londoni Zoológiai Társaság kutatói egyetlen példányt sem találtak a hatéves kutatás során, a Jangce folyón ami a delfin egyetlen élő helye. Hivatalosan kihaltnak nyilvánítani, egy fajt akkor lehet, ha 50 év alatt a faj egyetlen egyedét sem figyelik meg. Delfinünket 2004-ben látták utoljára. Tehát még lehet esély a felbukkasására, de a probléma több mint agasztó. 50 év elteltével ez lehet az első olyan eset, melyben nagytestű gerinces tölnek el.

Olyan emberi tevékenységek zajlanak a térségben, melyek megtizedelhetik az állatok egyedszámát, többek között ilyenek a gátak építése és a hajóbalesetek. A kutatók szerint azonban az elsőleges ok valószínűleg a szabályozatlan halászatban rejlik.

Füstbe ment terv

Egy nemzetközi tudóscsoport már 2006 közepéigtervet dolgozott ki a folyami delfin megmentésére. A terv alapján a Jangcénak egy holt-ágába telepítettek volna egy szaporodóképes kis populációt, ahol nyugodt körülmények között élhetnek és szaporodhatnak. A hosszú távú terv része volt, hogy később a holt-ágból visszatelepítik a delfineket a Jangce főágába, ha az életkörülmények javulnak.

Talán nem véletlen, hogy a gyorsan fejlődő Kínában történik meg ilyen eset.

Vigyázzó szemetek, Kínára vessétek!

Többet megtudhatsz a delfinről és más veszélyeztetett állatról, ha elolvasod Mark Carwardine és Douglas Adams: Utoljára látható című könyvét.

Varga András

A Jangce folyó az egyetlen élő helye a baiji-nek.

Madarászunk tollából:

14
Süvöltő

2007. június 17. (vasárnap)

- Fekete gólya gyűrűzés

5 fészket ellenőriztünk le a Tisza mellett, ebből 3 volt foglalt. A foglalt fészkekben kettő volt 4 fiókás és egy 3 fiókás fészkealj.

Ez nagyon jónak számít és nagyon örültünk, hogy a tavaszi szárazság ellenére ilyen sok fióka kelt ki és szépen növegett.

A gyűrűzésben segítettek:

Barcánfalvi Péter, Egri Kis Tibor és Varjasy Katalin, akiknek ezúton is köszönöm szépen segítségüket.

Üdvözléssel:

Török Hunor Attila

madártani felelős

20/99-15-358

hunor27@freemail.hu

KlíMAvédelmet! - Társadalmi klíma kampány, 2007.

Magyarországot földrajzi elhelyezkedésénél fogva kiemelten érzékenyen érintheti az éghajlatváltozás. Azonnal és hatékonyan kell cselekednünk, ha meg akarjuk elzárni katasztrófális következményeit!

Ezért a Magyar Természetvédők Szövetsége és a hozzá csatlakozó 13 regionális környezetvédő szervezet társadalmi kampányt indított azért, hogy a Kormány és az Országgyűlés határozott lépéseket tegyen az éghajlatváltozás mérséklése érdekében. A kampány a Föld Napján, április 22-én indult, és október közepén zárul.

A kampány párbeszédet kezdeményez a lakossággal arról, hogy min változtathatunk a klímaváltozás mérsékléséért.

Látványos klímaüzenet festésben vehetnek részt 15 városban, fesztiválokon és iskolákban. A 40x40 cm-es falapokra festett üzenetekből egy óriási faházat építünk a kampány október 11-14 közötti budapesti záróeseményén, amely az "ország háza" lesz, jelképezve a lakosság közös fellépését és klímavédelmi követelését.

Emellett képeslap aláírásával támogatják kampányunk követeléseit.

Kérjük, terjessze a képeslapot és írassa alá minél több magyar állampolgárral! A Magyar Természetvédők Szövetségének visszajuttatott képeslapokat 2007. októberében átadjuk az Országgyűlés képviselőinek. Több tízezer ember véleményét nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Mit szeretnénk elérni kampányunkkal?

A Magyar Kormány és Országgyűlés haladéknélkül olyan Nemzeti Éghajlatvédelmi Stratégiát fogadjon el, amely radikálisan átforgalmazza a ma érvényben levő, környezetkárosító szakpolitikákat.

Milyen Éghajlatvédelmi Stratégiára van szükség Magyarországon?

- Magyarország valóban csökkentse az üvegházhatású gázok kibocsátását, s ne engedje meg egyetlen szektor számára sem a kibocsátás növekedését!
- Kevesebb anyagból és energiából jobbat, értékesebbet állítsunk el! Évente legalább 1%-kal nőjön az energiahatékonyság mértéke, s vele párhuzamosan évi 1%-kal csökkenjen az összes energia-felhasználás az országban!
- Több teret kell adni a megújuló energiának! Évente legalább 1%-kal kell növelni a megújuló energia-felhasználás arányát a fosszilis energiahordozók kiváltására. Elnyelendő kell részesíteni a ki nem meríthető energiaszforásokat (nap- és szélenergia) a kimeríthetővel szemben (biomassza). Az atomenergiát magas társadalmi kockázatai miatt nem tartjuk elfogadhatónak.
- Jobban kell támogatni a lakossági és közösségi energiatakarékos beruházásokat a piaci kereslet élénkítése és a lakossági megtakarítások növelése érdekében.
- Hatékony gazdasági szabályozókra van szükség, amelyek a jövedelemadóik egyidejű csökkentésével növelik a természeti erőforrások felhasználásának költségeit, s az árakon keresztül a takarékosra ösztönöznek, ugyanakkor figyelembe veszik a különböző társadalmi csoportok teherviselési képességét!

Az éghajlat védelmében tett lépések nem csak a klímaváltozás hatásait mérséklik, a kevesebb szennyezés élhetőbbé, s tisztebbé is teszi mindennapjainkat.

Nemes Nagy Ágnes:
Széndioxid

*Csak a növény a tiszta egyedül,
Nem ismer kategóriát.
S a bűnös széndioxidot
éjszaka mégis cseréli át.
Tisztán ragyog reggel az égi sátor
a tölgyek néma megváltásánál.*

További információk a kampányról:

www.klimavedelmet.hu

www.mtvsz.hu

info@mtvsz.hu

Tel: 1/216-7297

MTVSZ, 1091 Budapest,

Üllői út 91/b.

Botár Alexa

Kerékpározzunk!

A kerékpározás javítja egészségi állapotunkat
Rövid utaknak legjobb kerékpárral neki-vágni. A kerékpározás kit n formája a testedzésnek, az állóképesség növelésének és a feszültségek oldásának. A rendszeresen kerékpározó embereknél feleakkora a szívroham veszélye, és közülük négyszer annyian vallják magukat boldognak, mint autós társaik. A vezetés helyetti kerékpározás a szív és a légz rendszer er sítése révén javíthatja egészségi állapotunkat és állóképességünket. A mozgás által felgyorsított anyagcsere hatékonyan méregtelenít a tekerés alatt és után, továbbá er sítí az immunrendszert. Segít a szennyez anyagok kibocsátásának csökkentésében is, amelyek többek között olyan egészségi problémákat válthatnak ki, mint az asztma.

A kerékpározás biztonságos
18 és 50 éves kor között biztonságosabb biciklizni, mint autózni. A rendszeres kerékpározás rutinnossá tesz és segít elkerülni a baleseteket. Érdeemes az utat el re megtervezni, lehet leg kisforgalmú utcákon, ez is növeli a biztonságot.

Legyen világos! Világos?
Sötétben mindig kapcsolja be a kerékpár világítását, hordjon fényvisszaver ruházatot (mellényt) és fejkéd t! Ezek tovább fokozzák a kerékpározás biztonságát.

Kerékpározni olcsóbb
Kerékpározással rengeteg pénzt takaríthatunk meg. Nem kell fizetnünk üzemanyagért és parkolásért, megtakaríthatjuk továbbá az autó fenntartási és javítási költségeit is. Egy jó kerékpárt egy kisautó árának 2%-ából meg lehet vásárolni.

Bécs - automata kerékpárkölcsonz

Kerékpározni gyorsabb
A lassú városi közlekedésben a kerékpározás az autó gyors alternatívája. 5 kilométeren belül a kerékpáros általában gyorsabban célhoz ér, mint az autó, de gyakran 8 kilométeren belül is gyorsabb. Márpedig a városban megtett autótutak túlnyomó része ennél rövidebb. Ha kerékpárral megyünk, semmilyen más járm re nem kell várakoznunk, és ott állunk meg, ahol akarunk. Próbáljunk meg kerékpárral menni munkába, hogy kihagyjuk a forgalmi dugókat.

A kerékpárosok környezetkímél k
A kerékpározás csökkenti a forgalmi dugókat és a környezetszennyezést így tevékenyen hozzájárulhatunk a helyi környezet állapotának javításához. A kerékpározás az autózással ellentétben nem járul hozzá a közel éghajlatváltozáshoz.

A bevásárlások néha könnyebben megoldhatók kerékpárral
Nem minden bevásárláskor kell sok csomagot hazacipelni gyakran tökéletesen elég egy kisebb vagy nagyobb kosár. Kerékpárra szerelhet csomagtartók szintén megfelelnek erre a célra. Ha mégis sok csomaggal szeretnénk hazatérni, kössünk kerékpárunk után kerékpáros utánfutót, meglep en sok mindent lehet benne szállítani.

Barátaink meglátogatásához nagyszer a kerékpár
Amikor barátainkat látogatjuk meg, különösen, ha a környéken laknak, a kerékpár az egészséges választás.

Kerékpárral sokkal jobb/szórakoztatóbb!
A kerékpározás a közlekedés vagy a szabadid s tevékenység nagyon barátságos formája. Sokkal nagyobb szabadságot biztosít, mint ha autóval indulnánk útnak. Információért, segítségért hívja a kerékpáros és zöld szervezeteket. A mai modern kerékpárok agyváltóval vagy láncváltóval rendelkeznek, ami megkönnyíti a tekerést az emelked kőn.

Forrás: KÖTHÁLÓ - környezeti tanácsok 13. füzet - www.kothalo.hu

Hasznos honlapcímek:
www.autoirto.hu - www.zofi.hu -
www.kerekpar.net - www.criticalmass.hu

Pályázati felhívás

- óvodás gyermekek, valamint általános és középiskolás tanulók számára-

A *Gazdasági és Közlekedési Minisztérium*, a *Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium*, továbbá az *Oktatási és Kulturális Minisztérium* meghirdeti immár hagyományos rajz- és fotópályázatát a 2007. szeptember 16-22. között megrendezésre kerül Európai Mobilitási Hét és Autómentes Nap alkalmából.

A pályázat ezévi mottója:

„MIÉNK AZ UTCA!”

Pályázati kategóriák:

1. Rajzpályázat:

- óvodás kategória
- kisiskolás kategória (1-4. osztály)
- fels tagozatos kategória (5-8. osztály)

2. Fotópályázat:

- fels tagozatos kategória (5-8. osztály)
- középiskolás kategória (9-12. Osztály)

Pályamunkák témái:

Az alkotások elsősorban a gyermekek utcán tapasztalt mindennapi élményeit, vagy éppen vágyait jelenítsék meg. Azaz bemutathatják a közeget, ahol szívesen felnevelnek, de éppúgy várunk olyan munkákat is, amelyek a negatívumokra mutatnak rá. Hiszen legalább olyan fontos az álmok világa, mint a gyermekek fejlődésére óhatatlanul nagy hatással lévő, kiábrándító valóság megjelenítése is.

Pályamunkák elkészítése:

A rajzpályázatra A/3 vagy A/4 méretű, fekvő vagy álló rajzlapokon, netán egyéb, nem törekeny anyagon megvalósított munkák nevezhetők. Az elkészítés technikája szabadon választott (pl.: vízfesték, tempera, olajfesték, filctoll, tollrajz, zsírkréta, pasztell, montázs, batikolás, kollázs, vegyes technika stb.). Egy alkotó kizárólag egyetlen alkotással pályázhat.

A fotópályázatra maximum 3 darab papíralapú, vagy max. 3 db digitális, CD lemezre kiírt, jpg-formátumú pályázati anyagot várunk.

Kérjük, hogy a rajzok és fényképek hátulján jól olvashatóan tüntessék fel az alkotás címét, a pályázó nevét, pontos

postai címét, telefonszámát (illetve a szülő, gondviselő, vagy felkészítő pedagógus telefonszámát), osztályát, születési adatait (év, hónap, nap), az iskola/óvoda nevét és címét, valamint a felkészítő pedagógus nevét.

A nyerteseket telefonon értesítjük.

Pályázat benyújtása:

A pályázati anyagokat az alábbi címre kérjük postázni:

Gazdasági és Közlekedési
Minisztérium

„Európai Mobilitási Hét” rajz- és
fotópályázat

1880 Budapest, Pf: 111.

Beküldés, illetve a postázás határideje:
2007. október 5., éjfélig

Az alkotásokat korosztályonként értékeljük és jutalmazzuk. A díjakon túl a Bíráló Bizottság döntése alapján értékes különdíjak is gazdára találnak.

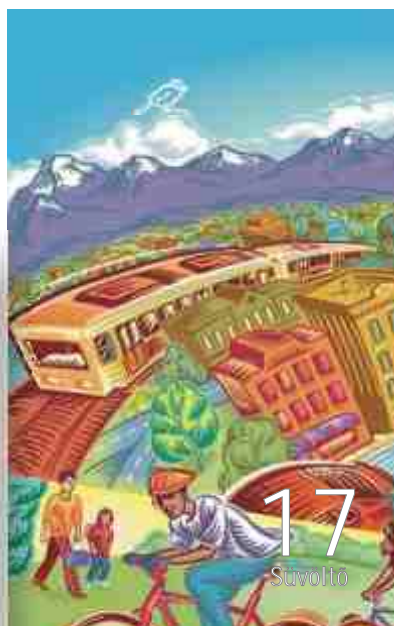
A legjobb alkotásokból a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium kiállítást rendez. A pályázat postázásával a pályázó törvényes képviselője hozzájárul ahhoz, hogy a pályamunka kiállításra kerüljön, illetve a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium non-profit kiadványában megjelenjen az alkotó nevének és életkorának feltüntetésével.

A beküldött munkákat a minisztérium nem küldi vissza. A kiállításra nem kerülnek alkotások 2007. december 14-ig, míg a kiállításra kerülnek alkotások 2008. januárjában vehetők át a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumban (Budapest V. kerület, Kálmán Imre u. 2.).

További információk:

A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium részletes felvilágosítást nyújt a 06-1-472-8793-as telefonszámon vagy a meszaros.imre@gkm.gov.hu e-mail címen.

Az alkotások elkészítéséhez sok sikert kívánunk!

Tisztelt Cégvezetők, Vállalkozók!

A XXI. század elején mindannyiunk számára egyre fontosabb a környezetvédelem ügye. Környezetünkért egyre többen próbálnak meg tenni valamit mind az állami, mind a gazdasági és nem utolsósorban a társadalmi oldalon. Az E-misszió Egyesület társadalmi szervezetként 1986 óta foglalkozik természetes és épített környezetünk védelmével.

Egyesületünk 2006 augusztusában egy tanyás ingatlan megvétele mellett döntött.

A nyíregyháza-bálintbokori tanya megvásárlása a Soros Alapítvány támogatásával valósult meg. A közel egy hektáros területen egy mintagazdaság létrehozása mellett egy környezetvédelmi oktatóközpont kialakítását is tervezzük, mely bioépítészeti megoldásokat és megújuló energiaforrások hasznosítását bemutató ún. energiaházként funkcionál majd. Az így hasznosított épület naponta 50-100 környezetvédelem iránt érdeklődő vendéget tud majd fogadni.

Tanyánk jelenleg fejlesztésre vár. A telkünön található kis parasztház felújításához, illetve a terület megműveléséhez kívánjuk támogatásukat megnyerni. Minden kis segítség sokat jelenthet Egyesületünknek.

Amit a támogatásért cserébe nyújtani tudunk:

- Az E-misszió Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ezért a tartós adományozás keretében a támogató az első évtől az adomány pénzbeli összegének 150%-át, a második évben 170%-át vonhatja le a megállapított jövedelméből, azzal a megszorítással, hogy az igénybevett kedvezmény összege nem haladhatja meg a jövedelem 20%-át. Természetesen a befizetésről igazolást állítunk ki.

- Az ünnepélyes megnyitón a sajtó és a város közéleti személyiségei előtt fogunk köszönetet mondani támogatóinknak.

- Az Egyesület beszerzései során kiemelt helyen kezeli a támogató céget, és ezt ajánljuk jelenleg közel 500 fős tagságunk számára is.

- A jövőben segítünk megoldani környezetvédelmi energetikai problémákat tanácsadással, forráskutatással, esetleg beruházások végrehajtásával.

- Támogatóinkat az épületünk falára elhelyezett táblán feltüntetjük.

- Kiadványunkban, a Sűvöltben, mely 2000 példányban jelenik meg kéthavonta, közöljük támogatóink listáját.

Amennyiben lehet ségét látja annak, hogy támogasson bennünket, kérjük, adományozási szándékát az alábbi elérhető ségeken jelezze!

E-misszió Egyesület

Nyíregyháza, Szabolcs utca 6.

Tel: (42) 423-818, 504-403

Révész Márton, programfelelős

reveszmarci@gmail.com

06-20-8035793

Köszönjük az eddigi felajánlásokat!

Adományozóink:

Városüzemeltetési Kht.,

Nyíregyháza

Újfa-Vill Kft.,

Nyíregyháza

Adományokat várunk a tanyánkra!

Az E-misszió Egyesület tanyáján található kis parasztház felújításához, illetve berendezéséhez szeretnénk adományozó kedvű tagjaink, barátaink segítségét kérni! Ha van olyan felesleges, vagy megunt holmi, aminek mi hasznát vennénk, szívesen fogadjuk a felajánlásokat.

Szükségünk lenne:

- Építőanyagokra (bontott téglák, csempe, oltott mész)

- Fűtési, vízberendezésekre (bontott cserépkályha, spór)

- A múltat idéző berendezési tárgyakra (régibútorok, használati tárgyak)

További információ: Révész Márton - reveszmarci@freemail.hu - 20/803-57-93

Eddigi adományozóink:

Beregi Tímea és családja, Nyíregyháza,
Kendi Zsolt, Budapest

Önkéntes Hétvégék Bálintbokorban

Immár egy év eltelt, amióta megvásároltuk bálintbokori tanyánkat. Azóta több önkéntes hétvégét is szerveztünk azzal a céllal, hogy kialakulhasson egy olyan közösségi tér, ahol aktivistáink, barátaink nyugodtan pihenhetik ki a városi lét fáradalmait. A legutóbbi ilyen alkalom június 2-án, az önkéntesek világnapján volt, ahol főleg kertészkedéssel töltöttük az időt. A következő rendezvény időpontja még nincs eldöntve, de nyár végén, az elején mindenképpen szeretnénk egy dolgos hétvégét a tanyán tölteni. Ha van kedved felépíteni a mi kis tanyánkat - ami így egy kicsit a tiéd is lesz - szeretettel várunk Bálintbokorban!

További információ:
Révész Márton
reveszmarci@gmail.com
06-20-8035793

Nemzetközi Madármegfigyelő Nap gyerekek és családok részére

Erdei iskolánkban és táborainkban sokan érdeklődtek a Barabáson folyó vonulási kutató tábor iránt, így a nemzetközi madármegfigyelő naphoz csatlakozva nyílt hétvégét szervezünk gyerekeknek és családoknak.

Lehetőség nyílik egy napos részvételre, de ha igazán meg akarod ismerni a kutatótábor munkáját, kíváncsi vagy az erdő és a hegy éjszakai életére, melyet az uhu huhogása és a gímszarvasok bögése színesített, akkor töltsd velünk az egész hétvégét.

Bővebb információ: Székely Zsuzsa - 20/421-8086.

A részletekről, kiutazásról, ajánlott felszerelésről telefonon vagy a honlapunkon keresztül tájékozódhatsz.

Környezeti Tanácsadó Iroda

Elérhetőségeink:

Telefonon: 42/423-818

Személyesen vagy levélben:

4400 Nyíregyháza, Szabolcs u. 6.

emisszio@e-misszio.hu

www.e-misszio.hu

Nyitva tartás:

Hétfő, péntek: 8:00-14:00

Kedd-csütörtök: 8:00-16:00

DEROLIN

háztartási étolajderítő

Bizonyára Ön is tapasztalta, hogy az étolaj - legyen az finomított vagy hidegen sajtolt - sütés után kellemetlen, égett ízt kap. De nem csak ez jelent gondot, hanem az is, hogy a felhasználás közben egészségre káros (egyes vélemények szerint rákkeltő) vegyületekben is dúsul. Az elhasznált étolajat így Ön kiönti vagy mint veszélyes hulladékot, gyűjteni próbálja. Az elhasznált étolaj tehát mindenképpen terhet róla a felhasználóra és a környezetre egyaránt.

Ezt a súlyos problémát tudjuk kiküszöbölni a zeolit alapanyagú Derolin segítségével. Ennek ásványai a hidegen sajtolt étolajban vagy a sütésnél használt olajban elkeverve felületükön megkötik a szennyező komponenseket, majd ezek a részecskék egymáshoz tapadnak és a folyadék aljára süllyednek.

Ára: 320.-Ft/doboz (450g) - (sütésnél elhasznált étolaj szagtalanítására, derítésére a többszöri felhasználás érdekében)

ZÖLDÖVEZET

KÖRNYEZETBARÁT TERMÉKEK BOLTJA

Termékeink:

- növényi alapú, állatkísérletmentes kozmetikumok: samponok, tusfürdő, arckrémek, testápolók, szappanok, kéz- és lábápolók, fürdő- és masszázsolajok, fogporok
- környezetbarát tisztítószer: mosogatószer, mosószóda, bórx, szódabikarbóna, súrolópor, wc-olaj, háztartási étolajderítő, kamillás kézmosópor
- ultramaggyal ellátott, mosható nadrágpelenka; lebomló biofóliás nadrágpelenka
- újrapiptól készült borítékok, fénymásoló- és nyomtatópapír
- környezetvédelemről, természetvédelemről, környezeti nevelésről szóló folyóiratok, könyvek, oktatóanyagok, kifestők, egyéb kiadványok

Az Egyesület honlapján (www.e-misszio.hu) folyamatosan frissítjük a Zöldövezet boltban található termékek listáját, így az érdeklődők mindig naprakészen informálódhatnak a régi és új árucikkekről.

Amit a kanadai vadlibáktól tanulhatunk

Tény: A vadlibák csoportosan „V” alakban szállnak. Repülés közben mozgatják szárnyukat, s a levegő felhajtóereje fenntartja a következő libákat. Így lehetséges, hogy 71%-kal hosszabb távolságot tudnak megtenni, mintha csak egyetlen pár repülne. **Tanulság:** Ha egymást segítve dolgozunk, s a közösségi szellemben végezzük a munkánkat, sokkal gyorsabban érjük el a célt.

Tény: Ha egy vadliba kirepül a sorból, és egyedül próbál célhoz érni, azonnal lelassul, mert nem segíti t többé a levegő emelő hatása, amelyet a többi vadliba szárnycsapásai biztosítanak számára. Így gyorsan visszarepül a sorba, hogy repülése könnyebbé váljon a társai erőfeszítése által. **Tanulság:** Ha annyi eszünk van, mint egy kanadai vadlibának, akkor együtt dolgozunk a közösséggel a közös cél érdekében.

Tény: Amikor a vezető liba elfárad, egy másik veszi át a helyét az élen. **Tanulság:** A közösségben el kell fogadnunk egymásrautaltságunkat, s a megfelelő pillanatban átadni vagy átvenni a munkát éppúgy, mint a vezetést.

Tény: Repülés közben a hátsó vadlibák hangosan gágognak, hogy az elsőket erőfeszítéseikben biztassák. **Tanulság:** A közösség nem létezhet szurkolók nélkül, és fontos, hogy a gágogás biztató legyen.

Tény: Ha egy vadliba megbetegszik, két társa leszáll vele, s addig együtt maradnak, míg meggyógyul, vagy elpusztul. A libák ezután visszatérnek a saját közösségükhöz, vagy hármásban, vagy már csak kettesben. Olykor egy másik közösséggel repülnek, míg el nem érik a sajátjukat. **Tanulság:** Ha annyi együttérzés lenne bennünk, mint a vadlibákban, átsegítenénk egymást a nehéz időkön, ahogyan ők teszik.

Kanadai lúd (Branta canadensis)

Testtömeg : 2-8 kg

Testhossz : 55-110 cm

Táplálkozás : vízinövények, fű, levél, termések

Szaporodás : 4-7 tojása 24-30 nap után kel ki

Hasonlít az apácalúdhhoz, de annál nagyobb, és a fején lévő fehér folt kiterjedése is más. Kint nem alkalmazkodó faj, sokféle élőhelyen fordul elő, a tundrától a félsivatagig, az erdő és nyílt területeken egyaránt. A testmérete is nagy változatosságot mutat, az északon élők mindössze 2 kg, míg a déliek akár 8 kg súlyúak is lehetnek. Növényevő, fűvel, gyökerekkel, hajtásokkal, levelekkel, gyümölcsökkel és a vízi növények zöld részével, illetve sással táplálkozik. Télen gabonát és tengeri moszatot is fogyaszt.

Társas hajlamú, nagy csapatokban mozog. A költési időszak elterjedési területén belül igen változó, de általában tavaszra esik. Különálló párokban vagy kolóniákban fészkel. Fészket a talajon építi, a növényzet takarásában. A fiatalok 40-80 nap után repülnek ki a fészekből.

